

Pokazatelji zdravstvenog stanja stanovništva Međimurske županije i rada zdravstvene djelatnosti

Renata Kutnjak Kiš

Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije

Sažetak

Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije prikuplja, obrađuje, analizira i interpretira podatke iz zdravstvenog sustava Međimurske županije, Državnog zavoda za statistiku, te drugih ustanova. U radu su prikazani opći podaci o županiji, demografski podaci, te podaci o smrtnosti, pobolu i korištenju zdravstvene zaštite. Međimurska županija (MŽ) je najmanja županija po površini, najgušće naseljena, sa najmanjim udjelom stanovništva starijeg od 65 godina. U županiji se bilježi značajan pad smrtnosti od kardiovaskularnih bolesti, te porast smrtnosti od malignih bolesti i samoubojstava. Smrtnost dojenčadi je u MŽ godinama bila viša od prosjeka Hrvatske zbog visoke smrtnosti dojenčadi romske nacionalnosti, premda se registrira značajan trend pada. Rezultati provedbe obveznog cijepljenja pokazuju da već godinama postižemo zakonom propisan potreban obuhvat cijepljenih, uz povoljnu epidemiološku situaciju. Odaziv na programe za rano otkrivanje raka je u MŽ najviši u Hrvatskoj. Broj stanovnika na jednog zdravstvenog djelatnika je u MŽ daleko veći nego što je prosjek Hrvatske (2008. godine - 122:84). U županiji je jedna stacionarna zdravstvena ustanova - Županijska bolnica Čakovec, koja ima samo akutne krevete, a zbrinjava 81,3% (2008. god.) bolnički liječenih pacijenata, najviše od svih županijskih bolnica. Udaljenost do bolnice iznosi samo 29 kilometara. Županija ima samo jedan Dom zdravlja (DZ Čakovec) uz HMP stacioniranu u gradu Čakovcu. Konstantno se u HMP bilježi porast broja intervencija u ordinaciji i sanitetskih prijevoza, uz isti broj liječničkih timova. 2008. godine su 54 ordinacije obiteljske medicine bile u zakupu (od 55), a trenutno je potpisivanje ugovora za koncesiju. Odnos broja pregleda u djelatnosti PZZ i specijalističkih pregleda je u Međimurskoj županiji povoljniji nego u Hrvatskoj (3:1 u odnosu na 1,8:1), premda se iz godine u godinu bilježi sve veći broj pregleda u polikliničko-konzilijarnoj djelatnosti. Raste i broj pacijenata liječenih u Županijskoj bolnici Čakovec, ali je duljina liječenja sve kraća (u 2008. je prosječna dužina liječenja iznosila 6,47 dana).

Glavne riječi: pokazatelji, Međimurska županija, zdravstveno stanje, rad i iskorištenost zdravstvenih kapaciteta

Opći podaci o županiji:

Međimurska županija obuhvaća površinu od 730 četvornih kilometara te je najmanja županija u Republici Hrvatskoj, ali je sa gustoćom naseljenosti od 162 stanovnika na km² najgušće naseljena. Administrativno je podijeljena u 3 grada i 22 općine. Prema popisu stanovništva iz 2001. godine u Međimurskoj županiji bilo je registrirano 118.426 stanovnika; 58.043 muškaraca i 60.383 žena. U odnosu na prosjek za Republiku Hrvatsku, udio osoba mlađih od 14 godina u našoj županiji veći je nego u Hrvatskoj (18,6:17,1), dok je udio starijih od 65 godina manji u Međimurju (13,7:15,7). Prosječna starost stanovništva u Međimurskoj županiji iznosi 37,6 godina i manja je od prosjeka za Hrvatsku (39,3). Udio nepismenog stanovništva starijeg od 10 godina u našoj županiji je 0,87%, a u Hrvatskoj 1,8%. Veći je udio aktivnog stanovništva u Međimurskoj županiji nego u Republici Hrvatskoj (51,7:44), dok je udio uzdržavanog stanovništva manji u Međimurju (28,6:30,1). U inozemstvu je 2001. godine bilo 8.863 stanovnika, odnosno 7,48% od ukupnog broja, dok taj udio u Hrvatskoj iznosi 5,1%. U Međimurskoj županiji bilo je registrirano 35.459 kućanstava, a prosječan broj članova u kućanstvu je iznosio 2,99. Prosječna površina stana u Međimurskoj županiji veća je od prosjeka za Hrvatsku (87,6:71 metar kvadratni). Udio poljoprivrednog stanovništva u ukupnom broju stanovnika u Međimurju iznosio je 13,78%, a u Republici Hrvatskoj 5,5%. Prosječne neto plaće su u Međimurskoj županiji već godinama niže od državnog prosjeka (2007. godine 3.807 kn; 4.817 kn). Prema podacima Državnog zavoda za zapošljavanje, krajem travnja 2010. godine u Međimurskoj županiji bilo je 6.961 nezaposlena osoba.

Prirodno kretanje stanovništva:

Temeljem podataka Državnog zavoda za statistiku, 2008. godine u Međimurskoj županiji bilo je 1286 živorođene djece, a umrle su 1272 osobe, 14 osoba manje nego što je bilo živorođenih. Stopa nataliteta iznosila je 10,9, mortaliteta 10,7, te je prirodni prirast bio pozitivan (0,2). Od 2002. do 2008. godine, Međimurska županija je bilježila negativan prirodni prirast. Vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih) je u Međimurskoj županiji viši nego u Hrvatskoj 2008. godine (101,1:83,9). Tijekom 2008. godine sklopljeno jer u Međimurskoj županiji 612, a razvedena su 122 braka.

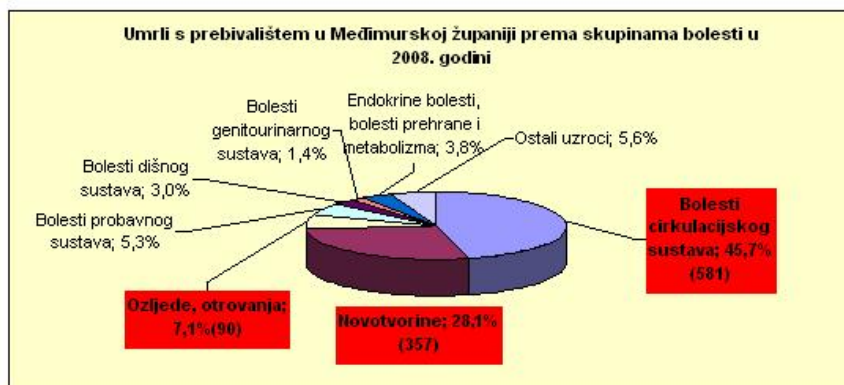
Vodeći uzroci smrtnosti u Međimurskoj županiji:

U 2008. godini od ukupno 1272 umrle osobe u Međimurskoj županiji, 76,2% (969 osoba) je bilo starijih od 65 godina. Udio umrlih žena starijih od 65 godina iznosio je 85,8%, a udio muškaraca 67,13%. Stopa smrtnosti za dob iznad 65 godina bila je 60,07/1000 st. (za muškarce 77,13, a za žene 50,77).

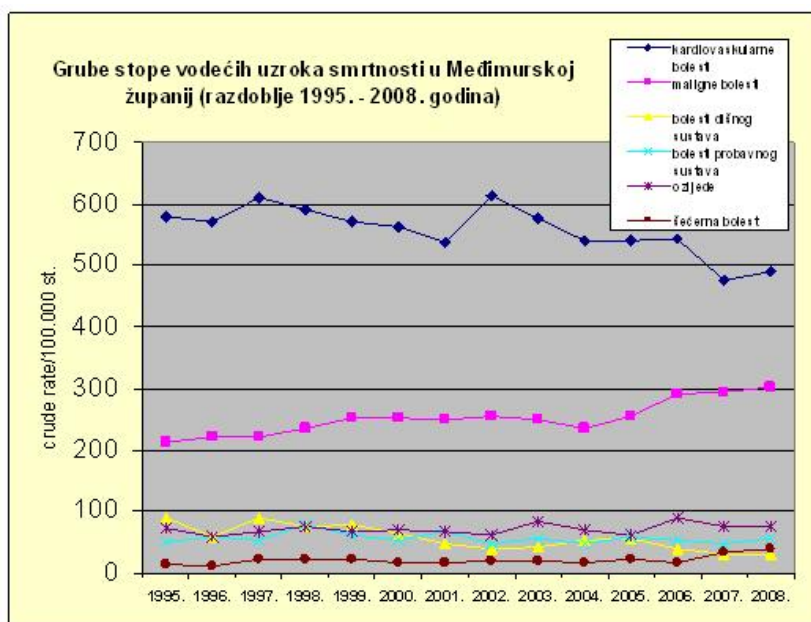
Bolesti cirkulacijskog sustava se već godinama nalaze na prvom mjestu rang ljestvice uzroka smrti u Međimurskoj županiji, a 2008. godine od tih je bolesti umrla 581 osoba, dok je njihov udio među ukupno umrlima iznosio 45,7%, a stopa smrtnosti 490,6/100.000 stanovnika. Međimurska županija bilježi trend pada smrtnosti od srčano-žilnih bolesti, a 2006. godine je po prvi puta u proteklih 10 godina udio umrlih od kardiovaskularnih bolesti bio ispod 50% i iznosio je 49,7%.

Nažalost, istovremeno bilježimo konstantan porast umrlih osoba od malignih bolesti. Tako je 2008. godine 375 osoba umrlo zbog novotvorina, što čini udio od 28,1% među ukupno umrlima, dok je stopa smrtnosti bila 301,45/100.000 stanovnika. Treća skupina bolesti iz koje se izdvajaju vodeći uzroci smrtnosti su ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (XIX skupina) sa udjelom od 7,1% (90 umrlih osoba i stopa od 76,0/100.000). Od 90 nasilnih smrti, najveći udio odnosio se na nesretne slučajeve - smrt kao posljedicu padova (36 umrlih osoba i udio od 40,0%), 29 smrti je bilo uzrokovano namjernim samoozljeđivanjem (stopa je iznosila 24,5/100.000, a udio 32,2%), a od posljedica nesreća pri prijevozu umrlo je 14 osoba, što čini udio od 15,6%. Ukupna stopa smrtnosti od nasilnih smrti u Međimurskoj županiji 2008. godine iznosila je 76,0/100.000 st., viša je za muškarce (84,4) nego za žene (67,9). Međimurska županija je po stopama samoubojstava na prvom mjestu među županijama u Hrvatskoj. Dobno standardizirane stope smrtnosti od suicida u Međimurskoj županiji više su od prosjeka za Hrvatsku od 2000. godine, a od 1998. godine više od prosjeka stopa za EU regiju te imaju jasni trend porasta.

Grafikon 1. Udio pojedinih skupina bolesti u ukupnom broju umrlih u Međimurskoj županiji 2008. godine

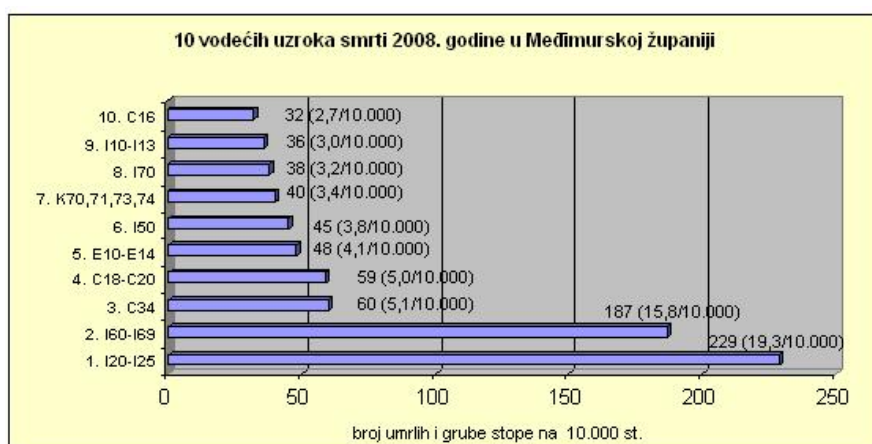

Grafikon 2. Kretanje stopa vodećih uzroka smrtnosti u Međimurskoj županiji

Najčešći pojedinačni uzrok smrti u oba spola 2008. godine bila je ishemična bolest srca zbog koje je umrlo 229 osoba (105 muškaraca i 124 žene). Među umrlima od ishemične bolesti srca, od akutnog i ponovljenog srčanog udara umrlo je 80 osoba (50 muškaraca i 30 žena), a 149 osoba (55 muškaraca i 94 žene) je umrlo zbog kronične srčane bolesti. Na drugom mjestu rang ljestvice vodećih uzroka smrti kako u osoba ženskog tako i muškog spola, nalaze se cerebrovaskularne bolesti (moždani udar i posljedice moždanog udara) od kojih je umrlo 187 osoba. Među njima je bilo 80 muškaraca i 107 žena. Na trećem mjestu se nalazi smrtnost od raka bronha i pluća sa 60 umrlih, 53 muškaraca i 7 žena. Po učestalosti slijede zloćudne novotvorine debelog crijeva od kojih je umrlo 59 osoba, više žena (36) nego muškaraca (23). Smrtnost od šećerne bolesti nalazi se na 5. mjestu sa 48 umrlih, među kojima je bilo 28 osoba ženskog, te 20 osoba muškog spola.

Grafikon 4. Vodeći uzroci smrtnosti u Međimurskoj županiji 2008. godine (apsolutni broj i krute stope (crude rate/10.000 st))

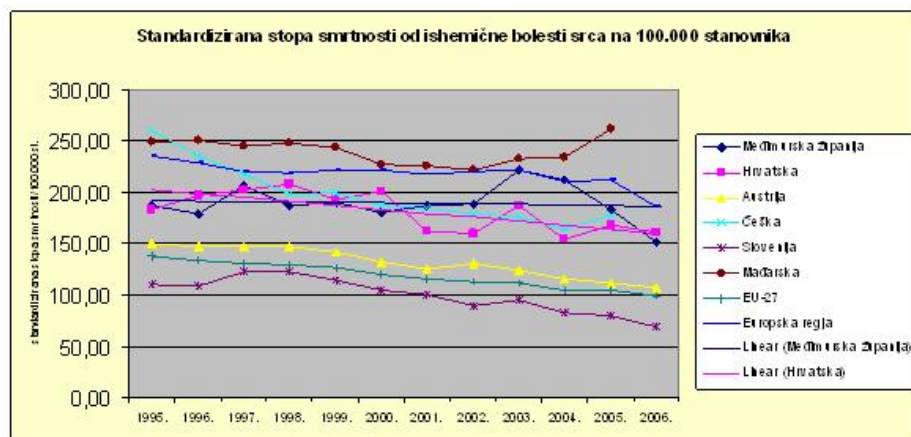
Standardizirane stope smrtnosti od ishemične srčane bolesti i cerebrovaskularnih bolesti:

Svjetska zdravstvena organizacija u svom programu «Zdravlje za sve» (Health for All) definira zdravstvene pokazatelje i metodologiju njihovog praćenja kako bi se omogućila usporedba zdravstvenih indikatora među zemljama Europe. Republika Hrvatska dostavlja podatke SZO od 1991. godine, te odabrane indikatore objavljuje u godišnjem zdravstveno-statističkom ljetopisu. Temeljem tog izvora prikazane su za Hrvatsku i neke zemlje Europe, zemlje Europske unije i prosjek zemalja europske regije standardizirane stope smrtnosti za ishemičnu srčanu bolest i cerebrovaskularne bolesti. Za Međimursku županiju, spomenute standardizirane stope izračunate su po istoj metodologiji temeljem podataka o smrtnosti DZZS i službenog popisa stanovništva iz 2001. godine.

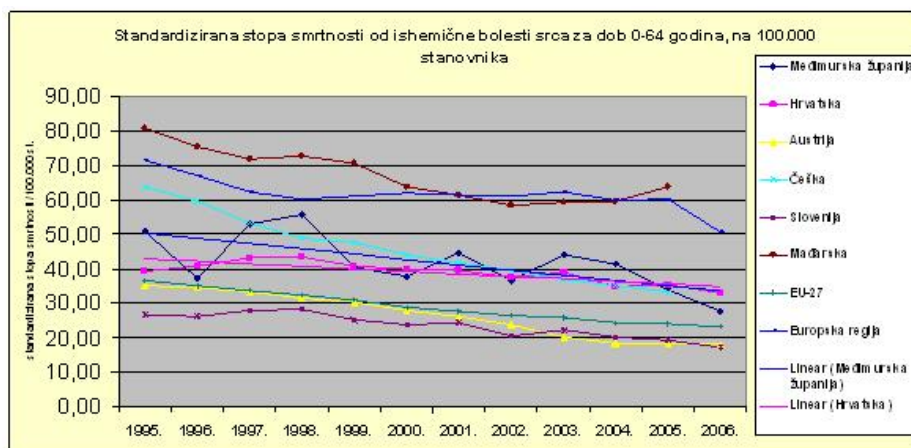
Standardizirane stope smrtnosti (SSS) od ishemične bolesti srca za sve dobi u Međimurskoj županiji bile su od 1995.-2000. godine

vrlo slične stopama za Hrvatsku, da bi potom u Međimurskoj županiji došlo do porasta stopa sve do 2005. godine, dok Hrvatska bilježi trend pada. 2006. godine SSS je za MŽ niža od Hrvatske i niža od zemalja europske regije. Austrija, Slovenija i 27 zemalja europske unije bilježe stalan trend pada i značajno niže stope smrtnosti od Republike Hrvatske i Međimurske županije. Situacija je povoljnija kada se usporede SSS od ishemične bolesti srca za dob do 64 godine jer se u Međimurskoj županiji bilježi značajan trend pada u promatranom periodu, a 2005. i 2006. godine stopa je manja u Međimurskoj županiji nego u Hrvatskoj. Premda Austrija, Slovenija i zemlje europske unije imaju niže stope od Hrvatske i Međimurske županije, razlika u stopama je manja nego za sve dobi.

Grafikon 5.

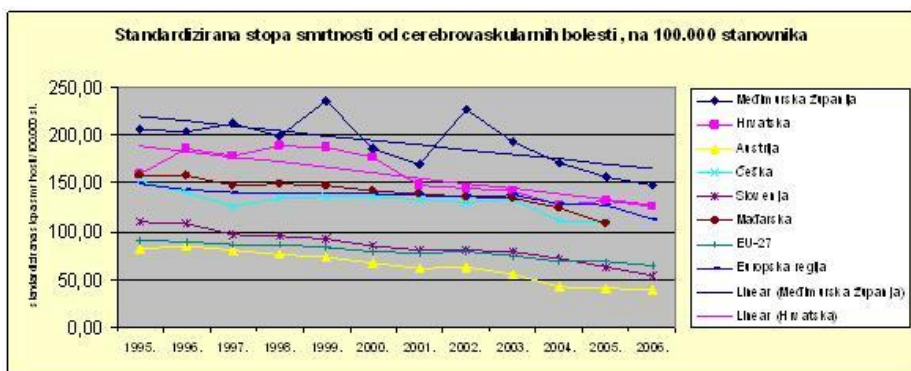

Grafikon 6.

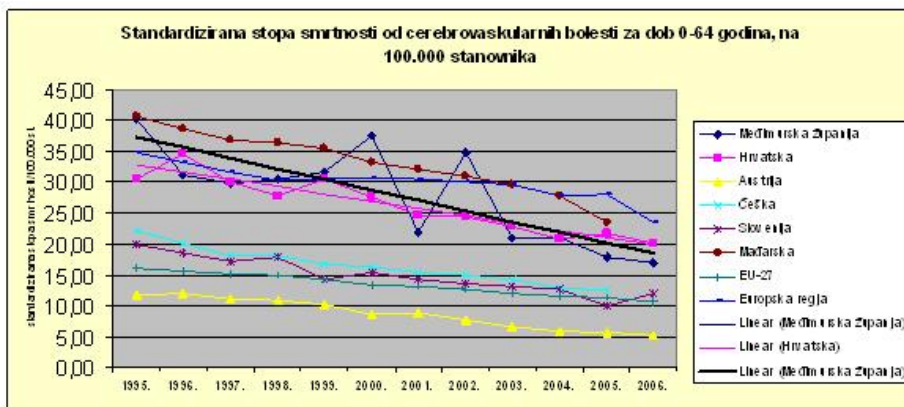

SSS od cerebrovaskularnih bolesti u Međimurskoj županiji u cijelom su promatranom periodu vrlo visoke, više i od prosjeka Hrvatske, zemalja europske regije, Europske unije, Mađarske, Slovenije i Austrije, no ipak se bilježi trend pada smrtnosti. Situacija je daleko povoljnija za dob do 64 godine gdje bilježimo značajniji pad stopa smrtnosti (sa iznimkom 2000. i 2002. godine), a 2005. i 2006. godine stope su u MŽ niže od prosjeka Hrvatske kao i od prosjeka zemalja europske regije te Mađarske.

Grafikon 7.

Grafikon 8.

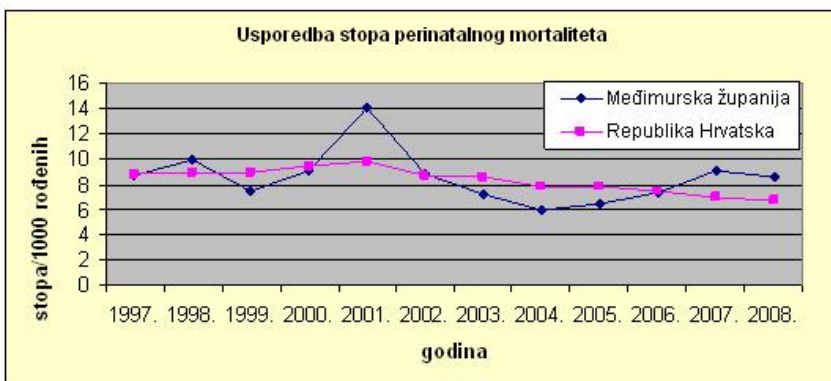

Perinatalni mortalitet i mortalitet dojenčadi:

U praćenju smrtnosti stanovništva, značajna se pozornost pridaje stopama perinatalnog mortaliteta i mortaliteta dojenčadi. Te su stope s jedne strane pokazatelj zdravstvene skrbi, ali isto tako i socijalno-gospodarskih prilika i kulturnog okruženja.

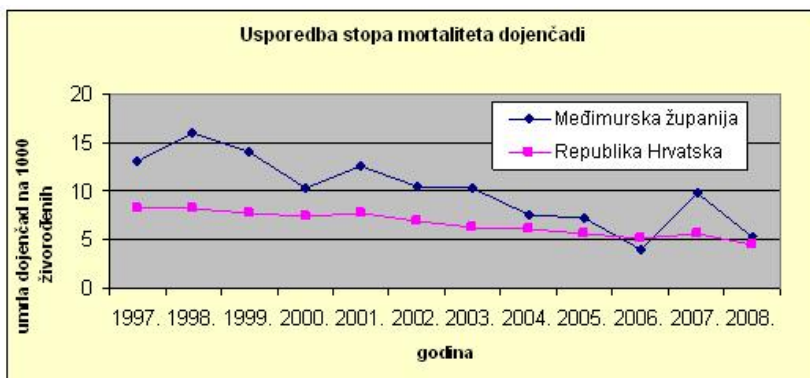
Perinatalni mortalitet se izražava na 1000 živorođene djece, a uključuje smrt živorođenog djeteta (neovisno o težini) do 7 dana po porodu, te mrtvorodenu djecu nakon najmanje 22 navršena tjedna trudnoće, a tešku najmanje 500 grama (prema preporukama Svjetske zdravstvene organizacije za nacionalne usporedbe). Stope perinatalnog mortaliteta od 1997. do 2006. godine bile su u MŽ niže od prosjeka Hrvatske (osim 1998. i 2001. godine) da bi 2007. i 2008. godine bile značajno više. Situacija je relativno povoljna obzirom na činjenicu da je u Međimurskoj županiji daleko veći udio trudnica s nekontroliranom trudnoćom nego što je to prosjek za Hrvatsku (2008. godine u RH je 5% trudnica imalo 0-2 pregleda u trudnoći, a u MŽ 12%). No, ipak se u MŽ smanjuje broj nekontroliranih trudnoća (2002. godine je 16% trudnica bilo s 0-2 pregleda). Većina trudnica koje ne kontroliraju trudnoću su romske nacionalnosti. Perinatalni mortalitet u 2008. godini za Međimursku županiju iznosio je 8,5‰, a za Republiku Hrvatsku (6,7‰).

Grafikon 9.

Drugi vrlo značajan pokazatelj zdr. zaštite djece, ali još više socijalno-ekonomskih prilika je smrtnost dojenčadi (broj umrle djece do godinu dana/broj živorođene djece), koja je u Međimurskoj županiji u padu, ali je konstantno viša od prosjeka Hrvatske, što je uvjetovano visokom stopom smrtnosti romske dojenčadi. Ne tako daleke 1997. godine, u Međimurskoj županiji umrlo je čak 21 dojenče, dok smo 2006. godine zabilježili najmanji broj (5) umrle dojenčadi. U 2008. godini stopa smrtnosti je iznosila 5,4/1000 živorođenih, što je daleko manje nego 2007. godine kada je bila 9,9. U Međimurskoj županiji je u 2008. godini umrlo 7-ero dojenčadi, troje zbog sindroma iznenadne dojenačke smrti («smrt u koljevci»), dvoje djece zbog određenih stanja nastalih u perinatalnom razdoblju, jedno dijete zbog kongenitalnih malformacija, te jedno dijete zbog ozljeda, otrovanja i ostalih posljedica vanjskih uzroka.

Grafikon 10.

Zdravstvene ustanove i djelatnici:

Prema podacima Registra djelatnika u zdravstvu Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, na dan 31.12.2008. godine u Međimurskoj županiji bilo je registrirano ukupno 974 zdravstvenih djelatnika zaposlenih u državnim i privatnim zdravstvenim ustanovama i privatnim ordinacijama. U odnosu na Republiku Hrvatsku, u Međimurskoj je županiji je veći broj stanovnika na jednog zdravstvenog djelatnika (84:122). Ono što posebno zabrinjava, to je manji broj liječnika u Međimurskoj županiji 2008. godine u odnosu na prethodnu (214:220).

U Međimurskoj županiji je na dan 31.12.2008. godine bilo registrirano 16 zdravstvenih ustanova i 131 ordinacija privatne prakse. Najviše je bilo ordinacija opće/obiteljske medicine, njih 54, zatim 45 stomatoloških ordinacija, 5 pedijatrijskih i 5 ginekoloških, te 9 zubotehničkih laboratorija. Sve su to ordinacije koje imaju ugovor s HZZO-om. Uz spomenute ordinacije, još je bilo 7 ordinacija

bez ugovora - internistička, dermatološka, neurološka, oftalmološka, ordinacija fizikalne medicine i rehabilitacije, te dvije stomatološke ordinacije.

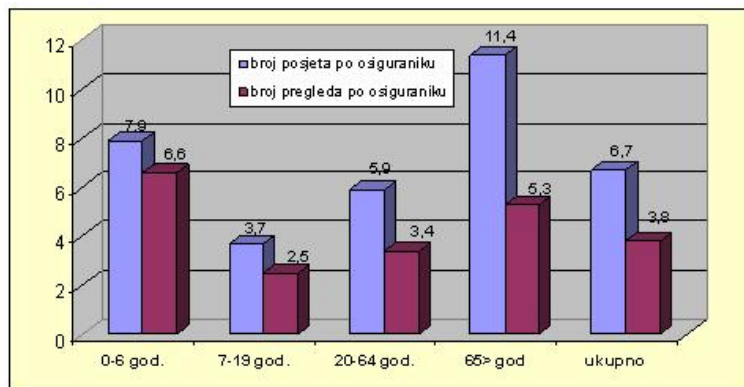
Rad i iskorištenost zdravstvenih kapaciteta:

Djelatnost PZZ:

U djelatnosti PZZ u Međimurskoj županiji 2008. godine radilo je 60 liječničkih timova, 55 timova opće/obiteljske medicine (54 u zakupu i 1 u DZ Čakovcu) te 5 pedijatrijskih timova (svi su u zakupu). U tijeku je potpisivanje ugovora za koncesiju. Oni su zajedno skrbili za 113.268 stanovnika. Ukupno je tijekom 2008. godine bilo registrirano 753.562 posjeta, (6,7 po osiguraniku), te 433.078 pregleda (3,8 pregleda po osiguraniku). Prosječno je jedan liječnički tim opće medicine u MZ 2008. godine skrbio za 1919 osiguranika, što je više od prosjeka za Hrvatsku (1773) a pedijatrijski tim je skrbio za 1541 osiguranika, također više od prosjeka Hrvatske (1478). Prema mreži javne zdravstvene službe iz srpnja 2009. godine, u Međimurskoj županiji predviđeno je u djelatnosti opće/obiteljske medicine 58 timova, te nedostaju samo 3 tima, no predviđeni raspored liječničkih ordinacija (prema mreži) se značajno razlikuje od stvarne. U djelatnosti zdravstvene zaštite dojenčadi i predškolske djece nedostaju 4 liječnička tima, jer je prema mreži predviđeno 9 timova.

U ukupnom pobolu djelatnosti opće medicine najzastupljenije su bile bolesti dišnog sustava sa udjelom od 19,7%, zatim sa 12,1% bolesti cirkulacijskog sustava, a na trećem su mjestu bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnog tkiva sa udjelom od 10,1%. U strukturi pobola Zdravstvene zaštite dojenčadi i male djece također su najzastupljenije bile bolesti dišnog sustava sa još većim učešćem (52,5%), potom zarazne i parazitarne bolesti sa udjelom od 6,2%, dok su na trećem mjestu bolesti uha i mastoidnog nastavka (6,1%).

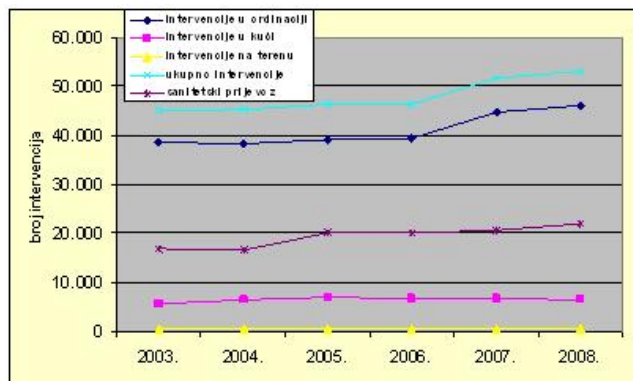
Grafikon 11. Prosječan broj posjeta i pregleda po jednom osiguraniku u skrbi u Djelatnosti PZZ za 2008. godinu u Međimurskoj županiji

Djelatnost HMP:

HMP Čakovec dio je Doma zdravlja i stacionirana je samo u gradu Čakovcu. Tijekom 2008. godine u toj je djelatnosti radilo 8 timova, koji su ostvarili ukupno 52.931 intervenciju i 21.864 sanitetskih prijevoza. Iz godine u godinu bilježimo trend povećanja broja intervencija (na račun povećanja pregleda u ordinaciji) te sanitetskih prijevoza. Nažalost, porast broja intervencija ne prati i porast broja timova hitne medicinske pomoći jer se normativi određuju prema broju stanovnika koji se ne povećava a uz to je Međimurska županija mala površinom, visoka je gustoća naseljenosti, a udaljenost do bolnice je 29 km jer je grad Čakovec smješten u središtu županije.

Grafikon 12. Broj timova, intervencije i sanitetski prijevoz u hitnoj medicinskoj službi od 2003.-2008. godine

Preventivna zaštita dojenčadi, predškolske i školske djece te mladeži i studenata:

U preventivnoj zaštiti dojenčadi i predškolske djece koju su obavljali timovi opće/obiteljske medicine kao i pedijatrijski timovi, u 2008. godini obavljeno je ukupno 7.698 sistematskih pregleda i 4.259 kontrolnih i ciljanih pregleda. U dojenčadi je obavljeno ukupno 6.279 preventivnih posjeta, što čini 4,6 posjeta godišnje po jednom dojenčetu u skrbi, nešto više od prosjeka za Republiku Hrvatsku (4,5 preventivnih posjeta po dojenčetu). U djece predškolske dobi tijekom 2008. godine obavljeno je 0,8 preventivnih posjeta po jednom malom djetetu (ukupno 5580 preventivnih posjeta), što je manje od prosjeka za Hrvatsku (1,25 posjeta po djetetu). Preventivnu i specifičnu zaštitu školske djece i mladeži u Međimurskoj županiji obavljala su 3 tima školske medicine iz Zavoda za javno zdravstvo Međimurske županije, koji su imali u skrbi 10.675 djece iz osnovnih, 4.388 djece iz srednjih škola, te 556 redovitih sveučilištaraca. U školskoj godini 2008./2009. u osnovnim školama bilo je provedeno ukupno 3.924 sistematska pregleda (uključujući i pregled za upis u prvi razred), 4025 skrining pregleda, te 579 kontrolnih. U istoj je školskoj godini u osnovnim i srednjim školama bilo provedeno 15.872 namjenskih pregleda. Djelatnost školske medicine provodi i zdravstveni odgoj te brojne programe i projekte u cilju unapređenja zdravlja i prevencije bolesti ovog vrlo važnog segmenta populacije.

Djelatnost zdravstvene zaštite žena:

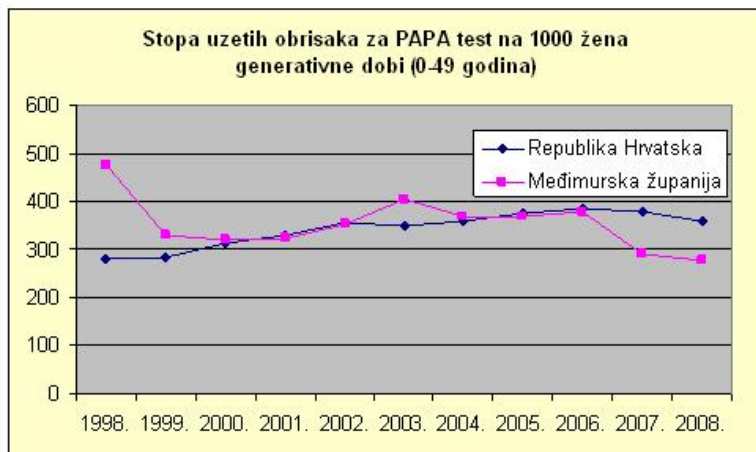
U djelatnosti zdravstvene zaštite žena u 2008. godini u Međimurskoj županiji radila su 4 ginekološka tima (svi imaju ugovor sa HZZO-om), a jedan je ginekološki tim ugovoren od strane Doma zdravlja Čakovec. No, obzirom da je doktor medicine iz DZ na specijalizaciji u Zagrebu, o izabranim pacijenticama tog tima skrbe dva ranije spomenuta ugovorna ginekološka tima. Dakle, ginekološki tim u Domu zdravlja Čakovec je bez nosioca. Ugovoreni ginekološki timovi imaju u skrbi 31.741 ženu, od kojih je u 2008. godini 20.597 (64,9%) žena koristilo uslugu izabranog ginekologa. U Međimurskoj županiji je daleko veći broj žena u skrbi po jednom (realnom) ginekološkom timu nego što je to prosjek za Hrvatsku (7.346/4.718).

U zdravstvenoj zaštiti žena posebna pozornost se posvećuje zaštiti trudnica. U 2008. godini bilo je registrirano ukupno 11.521 posjeta trudnica (2004. godine 8719 posjeta trudnica), što čini 7,5 pregleda po jednoj trudnici. Prosjek broja pregleda po jednoj trudnici na razini cijele Hrvatske iznosi 7,1. Zbog planiranja obitelji u ginekološkim ordinacijama Međimurske županije bilo je

tijekom 2008. godine registrirano ukupno 2.751 posjeta. Taj se broj povećava, naime 2004. godine bilo je registrirano samo 986 posjeta.

U 2008. godini bilo je registrirano 11.421 preventivni pregled, što čini 392 pregleda na 1000 žena fertile dobi. Iste je godine u Republici Hrvatskoj stopa preventivnih pregleda iznosila 437,5/1000. Tijekom 2008. godine u ginekološkim ordinacijama MŽ uzeta su 8.122 PAPA testova, te je njihova stopa iznosila 276,4/1000 žena fertile dobi, što je manje nego prošle godine i manje od prosjeka za Hrvatsku 2008. godine (423,8/1000). Na grafikonu 13. vidljivo je da su stope uzetih obrisaka za PAPA test u Međimurskoj županiji od 1998.-2008. godine bile vrlo slične prosjeku Hrvatske, osim u 1998. kad su u MŽ bile značajno više nego u Hrvatskoj, a u 2007. i 2008. godini niže. Obzirom da dva ugovorna ginekološka tima u MŽ skrbe za preko 9.000 žena, (od 4. mjeseca 2006. godine) može se pretpostaviti da određeni dio žena koristi usluge privatnih ginekologa izvan Međimurske županije ili pak ne koristi zdravstvenu zaštitu (premda u 2007. i 2008. godini nismo uočili manji udio žena koje bi koristile zdravstvenu zaštitu kod ugovornih ginekologa). Od 1998. godine pa do 2008. u Republici Hrvatskoj je značajno povećan broj ugovornih ginekoloških timova (od 168 na 222), dok istovremeno u Međimurskoj županiji nije bilo promjene. Naime, 1998. godine je bilo 5 timova, a 2008. godine je također ugovoreno 5 timova, ali realno rade 4 ginekološka tima. Stoga prema mreži javne zdravstvene službe iz srpnja 2009. godine u Međimurskoj županiji nedostaju 3 ginekološka tima (predviđeno ih je ukupno 8).

Grafikon 13. Usporedba stopa uzetih obrisaka za PAPA test na 1000 žena fertile dobi u Republici Hrvatskoj i Međimurskoj županiji (ginekološke ordinacije koje imaju ugovor s HZZO-om)

Djelatnost za zaštitu i liječenje zubi:

Primarnu stomatološku zdravstvenu zaštitu u MŽ pružalo je 47 zdravstvenih ustanova i ordinacija sa ugovorom i bez ugovora sa HZZO-om, a koji su imali u skrbi 109.204 osiguranika. Prema mreži javne zdravstvene službe predviđena su 53 stomatološka tima. Tijekom 2008. godine u toj djelatnosti bilo je zabilježeno 121.819 posjeta (manje nego 2007. kad je bilo 123.055 posjeta). Najčešće zabilježene dijagnoze bile su već godinama: zubni karijes (41,3%), bolesti pulpe i perapikalnih tkiva sa udjelom od 27,0%, te potom ostali poremećaji zubi i potpornih struktura (11,1%).

Patronažna zdravstvena zaštita i djelatnost kućne njege:

Patronažnu zdravstvenu zaštitu u Međimurskoj županiji 2008. godine obavljalo je 18 medicinskih sestara, koje su tijekom 2008. godine obavile 37.121 posjetu, više nego 2007. godine kad je bilo 35.620 posjeta. Najviše posjeta bilo je kroničnim bolesnicima (38,1%), zatim roditeljima (12,7%), novorođenčadi (12,6%), te dojenčadi (12,4%). Prema mreži javne zdravstvene službe (2009.god.) u toj djelatnosti predviđen je rad 23 medicinske sestre, dakle nedostajalo ih je 5. U djelatnosti kućne njege radilo je 29 medicinskih sestara, dok je prema mreži javne zdravstvene mreže predviđen rad 33 sestre. Tijekom 2008. godine u toj je djelatnosti ukupno obavljeno 12.190 posjeta.

Specijalističko-konzilijarna djelatnost:

Tijekom 2008. godine u ugovornim ustanovama Međimurske županije bilo je obavljeno ukupno 148.535 specijalističkih pregleda (u Županijskoj bolnici Čakovec 143.707 pregleda te u Poliklinici Medikol 4828 pregleda). Najviše je specijalističkih pregleda bilo u specijalnosti kirurgije - 25.816 pregleda, što čini udio od 17,4%, potom u djelatnosti interne medicine - 19.750 (13,3%), a zatim oftalmologije (17.207-11,6%). Premda broj specijalističkih pregleda iz godine u godinu raste (Tablica 1.), još uvijek je u Međimurskoj županiji povoljniji omjer broja pregleda u djelatnosti PZZ u odnosu na specijalističke preglede, nego što je prosjek za Hrvatsku. Tijekom 2008. godine u Međimurskoj je županiji na svaka 3 pregleda u djelatnostima primarne zdravstvene zaštite obavljen jedan specijalistički pregled, a u Hrvatskoj na svakih 1,8 pregleda.

Tablica 1. Broj pregleda u specijalističkim ordinacijama Međimurske županije prema dobnoj strukturi pacijenata

	0-6 g.	7-19 g.	20-64 g.	65> g.	ukupno
2004.	6.666	14.865	73.904	36.324	131.759
2005.	6.630	14.823	75.454	37.540	134.354
2006.	8.859	20.830	75.293	36.173	141.155
2007.	8.572	17.808	77.044	39.944	143.371
2008.	9.199	17.685	80.270	41.381	148.371

Stacionarna zdravstvena zaštita:

Županijska bolnica Čakovec ima samo akutne bolničke krevete i to ukupno 351 krevet, odnosno 2,96 kreveta na 1000 stanovnika (prosjeak za Hrvatsku iznosi 3,62). Kao i u Republici Hrvatskoj, tako i u našoj županiji postoji trend smanjivanja broja bolničkih kreveta. Dok je 1996. godine bolnica imala 425 kreveta i 13.958 ispisanih bolesnika, 2008. godine ima 351 krevet i 16.213 ispisanih bolesnika. Shodno tome skraćena je prosječna dužina liječenja koja je 1996. godine iznosila 10,34 dana, a 2008. godine 6,47 dana. Godišnja zauzetost postelja iznosi 311 dana, iskorištenost postelja 85,1%, a interval obrtaja (broj dana nekorisćenja kreveta između dva pacijenta) 1,13 dana. Od ukupnog broja hospitalizacija bolesnika s prebivalištem u Međimurskoj županiji 2008. godine (17.626-bez poroda, rehabilitacije i prekida trudnoće), 81,3% pacijenata je bilo hospitalizirano u Županijskoj bolnici Čakovec, i dalje najviše od svih općih bolnica.

Tablica 2. Ispisani bolesnici, broj doktora, dana bolničkog liječenja i prosječna dužina liječenja tijekom 2003.-2008. god. u Županijskoj bolnici Čakovec, te 2008. godine u Republici Hrvatskoj

	2003. ŽBC	2004. ŽBC	2005. ŽBC	2006. ŽBC	2007. ŽBC	2008. ŽBC	2008. RH
broj kreveta	351	351	351	351	351	351	16.088
broj doktora	83	99	99	104	102	100	4.696
ispisani bolesnici	15.202	15.990	15.651	15.649	16.162	16.845	638.622
dani liječenja	122.346	120.521	109.893	105.876	105.784	109.027	4.984.483
dužina liječenja (dani)	8,05	7,54	7,02	6,77	6,55	6,47	7,29

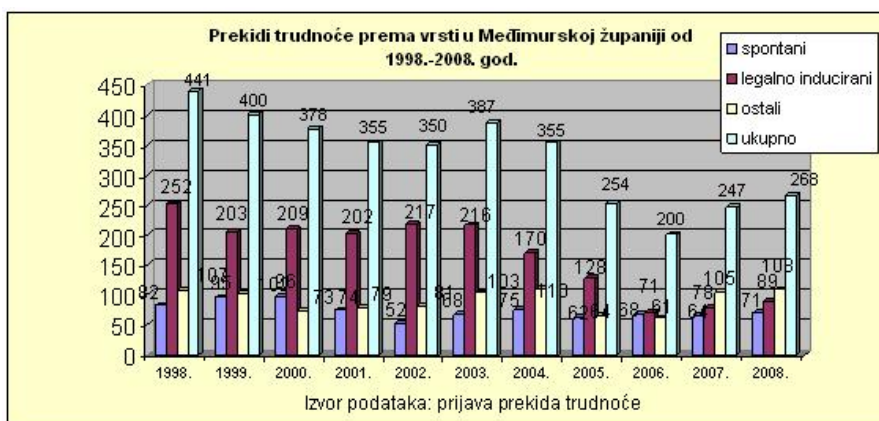
* samo akutni kreveti

Vodeće skupine bolesti u bolničkom zbrinjavanju u Županijskoj bolnici Čakovec bile su bolesti cirkulacijskog sustava, bolesti probavnog i dišnog sustava, bolesti sustava mokraćnih i spolnih organa, novotvorine te ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka.

Tijekom 2008. godine u Županijskoj bolnici Čakovec bilo je registrirano 1178 poroda, što je više nego 2007. godine (1142 poroda), a rođeno je 1192 djece (bilo je 14 blizanačkih trudnoća). Udio trudnica koje nisu kontrolirale trudnoću (0-2 pregleda tijekom trudnoće) iznosi 12%, dok je u Hrvatskoj njihov udio bio samo 5%. Trudnoću uglavnom ne kontroliraju trudnice romske nacionalnosti. Prvi puta je rodilo 537 roditelja (45,6%), a 32,8% (386) roditelja je rodilo po drugi puta. Po načinu završetka, spontanij vaginalnih poroda je bilo 81% (960), a 216 žena je rodilo carskim rezom. Udio dovršenja poroda carskim rezom u Županijskoj bolnici Čakovec tako iznosi 18%, što je malo više od prosjeka za Hrvatsku (17,2%). Udio živorođene djece s porodnom težinom 2.500 gr. ili više iznosio je u Županijskoj bolnici Čakovec 95,5%, što je na razini Hrvatske (95,4%).

U Županijskoj bolnici Čakovec 2008. godine bilo je registrirano 268 prekida trudnoće, što je više nego prethodne godine kada ih je bilo 247. Najviše je bilo ostalih prekida (40,3%-108), te potom legalno induciranih – 33,2% (89), dok je udio spontanij prekida trudnoće iznosio 26,5% (71). U posljednjih 10-tak godina bilježimo trend smanjenja broja prekida trudnoće i to najviše legalno induciranih. Naime, 1998. godine je ukupno u Županijskoj bolnici Čakovec bio registriran 441 prekid trudnoće, od kojih je spontanij prekida bilo registrirano 82 (18,6%), 252 legalno inducirana (57,1%) i 107 ostalih prekida trudnoće (24,3%).

Grafikon 14.

Izvor podataka: "Zdravstveno stanje pučanstva i rad zdravstvene djelatnosti u Međimurskoj županiji", 1996.-2008., Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije

Kontakt osoba:
Renata Kutnjak Kiš, dr.med., specijalist.epidemiolog
ZZJZ Međimurske županije
Čakovec, Ivana Gorana Kovačića 1E
Tel.040 386 839, fax.040 311 244
e-mail-renata.kutnjak-kis@zzjz-ck.hr